U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Pavla Simona a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Krajského úřadu Zlínského kraje**, se sídlem ve Zlíně, tř. Tomáše Bati 21, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Krajským soudem v Brně, pobočkou ve Zlíně**, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 16 C 117/2017, o zaplacení 419 793,50 Kč: žalobkyně **obce Lechotice**, se sídlem v Lechoticích 100, IČ 00287407, zastoupené Mgr. Janou Zwyrtek Hamplovou, advokátkou, se sídlem v Mohelnici, Olomoucká 261/36, a žalovaného **Svazku obcí pro hospodaření s odpady - Bystřice pod Hostýnem**, se sídlem v Bystřici pod Hostýnem, Cihelna 1600, IČ 47934379, zastoupené JUDr. Jakubem Dohnalem, Ph.D., advokátem, se sídlem v Olomouci, Palackého 75/21,

takto:

P ř í s l u š n ý vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 16 C 117/2017, o zaplacení 419 793,50 Kč, **j e s p r á v n í o r g á n**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným zvláštnímu senátu dne 7. 3. 2018 se Krajský úřad Zlínského kraje (dále jen „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl tvrzený kompetenční spor ve věci vedené u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 16 C 117/2017.

[2] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Žalobkyně se žalobou ze dne 28. 6. 2017 domáhala u Okresního soudu v Kroměříži (dále jen „soud prvního stupně“) uložení povinnosti žalované k zaplacení částky 419 793,50 Kč jako vypořádacího podílu při vystoupení žalobkyně ze žalované.

[4] Soud prvního stupně vydal dne 17. 7. 2017 platební rozkaz, kterým žalobkyni vyhověl a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni pohledávku ve výši 419 793,50 Kč a náhradu nákladů řízení ve výši 58 307 Kč. Podáním odporu byl platební rozkaz zrušen.

[5] Usnesením ze dne 22. 9. 2017, čj. 16 C 117/2017-67, soud prvního stupně řízení zastavil (výrok I), rozhodl, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Krajskému úřadu Zlínského kraje (výrok II), uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 24 877,60 Kč (výrok III) a rozhodl, že se žalobkyni po právní moci usnesení vrací poměrná část zaplaceného soudního poplatku ve výši 16 792 Kč (výrok IV).
[6] Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně (dále jen „odvolací soud"), k odvolání žalobkyně usnesením ze dne 31. 10. 2017, čj. 59 Co 334/2017-81, potvrdil usnesení soudu prvního stupně (výrok I) a uložil žalobkyni povinnost nahradit žalované náklady odvolacího řízení ve výši 12 438,80 Kč (výrok II).

[7] Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že nárok žalobkyně na vyplacení vypořádacího podílu je nárokem z veřejnoprávní smlouvy uzavřené mezi územními samosprávnými celky dle § 160 odst. 6 spr. ř., a je tak třeba na daný případ aplikovat § 169 odst. 1 písm. b) spr. ř., podle něhož spory z veřejnoprávní smlouvy rozhoduje příslušný krajský úřad, neboť v daném případě se jedná o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 s. ř., přičemž smluvními stranami jsou obce, které nejsou obcemi s rozšířenou působností.

[8] Navrhovatel v návrhu na řešení negativního kompetenčního sporu uvedl, že žalobkyně vychází při stanovení výše svého nároku na majetkový podíl ze závěrečného účtu žalované za rok 2015. Dle tohoto závěrečného účtu činí jmění žalované 47 496 279,81 Kč. V tomto jmění žalované je však zahrnuta také majetková účast žalované v osobách s rozhodujícím vlivem, kterou je žalovanou v roce 2000 založená právnická osoba A.S.A. Skládka Bystřice, s. r. o., do níž žalovaná vložila při založení nepeněžitý vklad ve výši 23 029 000 Kč, což tvoří spolu s peněžitým vkladem společnosti A.S.A. International Holding GmbH, coby druhým společníkem (v současné době však má společnost s ručením omezením pouze jediného společníka, jímž je žalovaná) ve výši 20 000 Kč, základní kapitál předmětné společnosti.

[9] Navrhovatel souhlasí se soudy v tom, že smlouva o založení svazku obcí je veřejnoprávní smlouvou a dle správního řádu má o sporech z ní vyplývajících rozhodovat správní orgán, v tomto případě krajský úřad v přenesené působnosti, avšak v daném případě je dle navrhovatele předmětem původního žalobního návrhu žalobkyně požadavek na vypořádání podílu v žalované, který v sobě zahrnuje také vypořádání majetkového podílu v obchodní společnosti, což dle navrhovatele z žalobního návrhu jasně vyplývá.

[10] Navrhovatel se tak domnívá, že řešení nároku mezi žalobkyní a žalovanou ohledně vypořádání majetkového podílu ze společnosti s ručením omezeným představuje soukromoprávní prvek sporu, k jehož řešení není dána pravomoc správního orgánu. Dobrovolné svazky obcí mohou zakládat obchodní společnosti a vkládat do nich majetek, je však otázkou, zda při vystoupení obce z dobrovolného svazku vzniká obci nárok i na vypořádání tohoto majetku vloženého do obchodní společnosti. K zodpovězení této otázky je dle názoru navrhovatele příslušný soud a nikoli správní orgán, neboť se jedná o posouzení čistě soukromoprávního vztahu uvnitř veřejnoprávního subjektu. Soukromoprávní prvek je dle názoru navrhovatele v tomto případě zvýrazněn i tím, že se jedná o vypořádání majetku, který byl vložen do obchodní společnosti za účelem

podnikání, s čímž ostatně i členové žalované vyslovili souhlas a tato obchodní společnost je samostatným subjektem na členských obcích žalované nezávislým.

[11] S ohledem na uvedené má navrhovatel za to, že se mezi žalobkyní a žalovanou jedná o právní vztah, který je možné posoudit ve světle judikatury jiných kompetenčních sporů týkajících se veřejnoprávních smluv, a to usnesení zvláštního senátu ze dne 19. 10. 2010, čj. Konf 13/2010-7, a ze dne 21. 5. 2008, čj. Konf 31/2007-82. Navrhovatel dále poukázal na usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 11. 2014, čj. 54 Co 480/2014-226, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2016, sp. zn. 32 Cdo 2365/2016, a ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 28 Cdo 4243/2007, a rozsudek téhož soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. 28 Cdo 3122/2012.

[12] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním orgánem a soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:
[13] Vznikne-li kladný nebo záporný kompetenční spor o pravomoc nebo věcnou příslušnost k vydání rozhodnutí, rozhodne zvláštní senát o tom, kdo je příslušný vydat rozhodnutí uvedené v návrhu na zahájení řízení. Kladným kompetenčním sporem je podle § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. spor, v němž si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí. Záporný kompetenční spor dle téhož ustanovení nastává tehdy, jestliže v totožné věci individuálně určených účastníků strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí.

[14] Stranami kompetenčního sporu jsou dle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. buď soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, nebo soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[15] V předmětném řízení se jedná o povinnost žalované k zaplacení částky 419 793,50 Kč jako vypořádacího podílu při vystoupení žalobkyně ze žalované.

[16] Svazek obcí pro hospodaření s odpady – Bystřice pod Hostýnem byl podle obsahu návrhu založen obcí Lechotice spolu s jinými obcemi dne 3. 6. 1993, a to podle § 20a zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), podle kterého obce mohou vytvářet dobrovolné svazky obcí (dále jen "svazky"). Postavení svazků, jejich vznik a zánik upravuje zvláštní zákon [odkaz na § 20f a násl. zákona č. 40/1964, občanský zákoník, podle něhož k ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiného účelu mohou právnické osoby vytvářet zájmová sdružení právnických osob (dále jen "sdružení")]. Předmětem činnosti svazku mohou být jen pravomoci obce uvedené v § 14 odst. 1 písm. n), p) a r). Svazek může zakládat právnické osoby k plnění úkolů, pro něž byl vytvořen. Obec může na svazek převést svůj majetek včetně finančních prostředků jen v rozsahu, který slouží k vykonávání činností, které na svazek přenesla. Obce se nemohou sdružovat podle předpisů o sdružování občanů.

[17] Podle § 151 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), Svazky obcí podle tohoto zákona jsou dobrovolné svazky obcí, které byly dobrovolnými svazky obcí ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

[18] Podle § 49 odst. 1, 2 a 5 zákona č. 128/2000 Sb. obce mají právo být členy dobrovolného svazku obcí (dále jen „svazek obcí“) za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Obce mohou vytvářet svazky obcí, jakož i vstupovat do svazků obcí již vytvořených. Členy svazku obcí mohou být jen obce. K návrhu na zápis do rejstříku svazků obcí se přikládá smlouva o vytvoření svazku obcí spolu se stanovami; součástí této smlouvy nebo stanov je také určení, kdo jsou první členové statutárního orgánu. Návrh podává osoba zmocněná obcemi, které jsou členy svazku obcí.

[19] Podle § 50 zákona č. 128/2000 Sb. předmětem činnosti svazku obcí mohou být zejména úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata, zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod, zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území, úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí, provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin, správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi (odstavec 1).
[20] Přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí jsou jeho stanovy, v nichž musí být uvedeno název a sídlo členů svazku obcí, název a sídlo svazku obcí a předmět jeho činnosti, orgány svazku obcí, způsob jejich ustavování, jejich působnost a způsob jejich rozhodování včetně určení nejméně tříčlenného orgánu svazku obcí, který schvaluje účetní závěrku svazku obcí sestavenou k rozvahovému dni podle zákona o účetnictví, majetek členů svazku obcí, který vkládají do svazku obcí, zdroje příjmů svazku obcí, práva a povinnosti členů svazku obcí, způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty svazku obcí, podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkového podílu, obsah a rozsah kontroly svazku obcí obcemi, které svazek obcí vytvořily (odstavec 2).

[21] Podle § 160 spr. ř. stát, veřejnoprávní korporace, jiné právnické osoby zřízené zákonem a právnické a fyzické osoby, pokud vykonávají zákonem nebo na základě zákona svěřenou působnost v oblasti veřejné správy, mohou za účelem plnění svých úkolů vzájemně uzavírat veřejnoprávní smlouvy (odstavec 1).

[22] Územní samosprávné celky mohou vzájemně uzavírat veřejnoprávní smlouvy týkající se plnění úkolů vyplývajících z jejich samostatné působnosti při výkonu veřejné moci, jen stanoví-li tak zvláštní zákon (odstavec 6).

[23] Podle § 169 odst. 1 písm. b) spr. ř. spory z veřejnoprávní smlouvy rozhoduje příslušný krajský úřad, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 a jsou-li smluvními stranami obce, které nejsou obcemi s rozšířenou působností, nepřevezme-li věc Ministerstvo vnitra.

[24] Zvláštní senát ve svém usnesení ze dne 25. 2. 2016, čj. Konf 10/2015-11, uvedl, že „*sporem z veřejnoprávní smlouvy ve smyslu § 169 odst. 1 správního řádu je nutno rozumět podstatně širší okruh nároků svou povahou a podstatou veřejnoprávních než pouze okruh nároků vyplývajících z konkrétního ujednání o plnění obsaženého v platné veřejnoprávní smlouvě. Vedle práv a povinností plynoucích ze smlouvy samotné může jít i o práva a povinnosti – striktně vzato – povahy mimosmluvní. V tomto smyslu je i v oblasti veřejnoprávních smluv představitelná veřejnoprávní obdoba nároků, jakými jsou v oblasti soukromého práva nárok na vydání bezdůvodného obohacení či nárok na náhradu škody… Uvedený výklad pojmu ‚sporů z veřejnoprávních smluv' ostatně odpovídá i smyslu a účelu rozdělení pravomocí mezi orgány rozhodující v oblasti veřejného práva (zde správní orgány) a v oblasti práva soukromého (zde soudy rozhodující v občanském soudním řízení). ‚Soubor' práv a povinností, jehož centrálním bodem je zákonem předvídaná, byť ne vždy nezbytně nutně platná či vůbec uzavřená veřejnoprávní smlouva, má být posuzován komplexně, ve všech svých vzájemných souvislostech, a pokud možno jedním orgánem, resp. soustavou orgánů. Je tedy zásadně třeba v pochybnostech vykládat ustanovení o pravomocech rozhodovat o právech a povinnostech majících určitou povahu a podstatu (veřejnoprávní či naopak soukromoprávní) tak, že o nich bude rozhodovat pokud možno jeden orgán.*"

[25] Z výše uvedeného vyplývá, že aby se v případě nároku tvrzeného žalobkyní jednalo o nárok, k rozhodnutí o němž by nebyly příslušné správní orgány rozhodující o sporech z veřejnoprávních smluv, muselo by z jejích tvrzení vyplývat, že takový nárok nemá souvislost s právními vztahy v oblasti veřejného práva, které zákon umožňuje upravit veřejnoprávními smlouvami. To však v projednávaném případě není splněno. Vypořádání majetkového podílu je veřejnoprávním institutem, který je ze zákona kogentní součástí stanov, jež jsou kogentní součástí smlouvy o založení dobrovolného svazku obcí.

[26] Odkazoval-li navrhovatel na usnesení zvláštního senátu ze dne 19. 10. 2010, čj. Konf 13/2010-7, kde skutečně byly shledány příslušnými vydat rozhodnutí soudy, šlo o žalobu na vrácení půjčky, kterou poskytly jednotlivé obce žalovanému (provozovateli linkové veřejné osobní dopravy), přičemž soud v občanském soudním řízení posoudil smlouvu jako neplatnou. V případě usnesení zvláštního senátu ze dne 21. 5. 2008, čj. Konf 31/2007-82, šlo o určení neplatnosti výpovědi a plnění nároků ze smlouvy o závazku ve veřejné linkové dopravě uzavřené mezi dopravním podnikem a krajem, přičemž zvláštní senát shledal příslušným k vydání rozhodnutí správní orgán. Z uvedeného tak vyplývá, že navrhovatelem odkazovaná rozhodnutí zvláštního senátu nejsou v žádném rozporu s výše uvedenými závěry v usnesení zvláštního senátu ze dne 25. 2. 2016, čj. Konf 10/2015-11

[27] V posuzovaném případě je tak zřejmé, že žalobkyně uplatnila vůči žalované nárok vycházející z právních vztahů založených na základě veřejného práva a vyplývající z veřejnoprávní smlouvy. Příslušný k rozhodnutí o nároku žalobkyně požadovaném v souvislosti s jejím vystoupením ze žalované je tedy správní orgán, nikoli soud v civilním řízení. Na tom nic nemůže změnit skutečnost, že v řízení případně bude muset být řešeno ocenění podílu žalované ve společnosti s ručením omezeným.

[28] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]

i soudy. Krajský úřad Zlínského kraje bude tedy dále pokračovat v řízení o zaplacení částky 419 793,50 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. června 2018

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu